

STUDIJŲ KOKYBĖS VERTINIMO CENTRAS

Klaipėdos universitetas

***DALYKO PEDAGOGIKA* STUDIJŲ PROGRAMOS
VERTINIMO IŠVADOS**

Grupės vadovas: doc. dr. Vitalija Gražienė

Grupės nariai: prof. dr. Valdonė Indrašienė

DUOMENYS APIE ĮVERTINTĄ PROGRAMĄ

Studijų programos pavadinimas	Dalyko pedagogika
Studijų sritis	Socialiniai mokslai
Studijų kryptis (šaka)	Pedagogika (X100)
Studijų programos rūšis	Universitetinės studijos
Studijų pakopa	-
Studijų forma (trukmė metais)	ištęstinė (1,5)
Studijų programos apimtis kreditais	60
Suteikiamas laipsnis ir (ar) profesinė kvalifikacija	Pedagogas

TURINYS

I. ĮŽANGA.....	4
2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai.....	5
2.2. Programos sandara.....	7
2.3. Personalas	9
2.4. Materialieji ištekliai.....	10
2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas	11
2.6. Programos vadyba	12
III. REKOMENDACIJOS	12
IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS.....	14

I. IŽANGA

Klaipėdos universiteto (toliau – KU) ketinamos vykdyti laipsnio neteikiančios studijų programos *Dalyko pedagogika* vertinimas vyko 2013 metų balandžio – gegužės mėnesiais. KU studijų programos *Dalyko pedagogika* vertinimo grupė rėmėsi KU pateiktu ketinamos vykdyti programos aprašu ir prie jo pateiktais priedais.

Darydama programos vertinimo išvadas, vertinimo grupė vadovavosi šiais dokumentais:

- Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymu (2009-04-30 Nr. XI–242);
- Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymu (2011-03-17, Nr. XI–1281);
- Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 500 „Dėl laipsnio nesuteikiančios studijų programos vykdymo aukštosiose mokyklose“;
- Studijų kokybės vertinimo centro įsakymu *Dėl ketinamos vykdyti studijų programos aprašo rengimo, jos išorinio vertinimo ir akreditavimo metodikos patvirtinimo (2011 m. lapkričio 28 d. Nr. I–01–157)*;
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl studijų programų išorinio vertinimo ir akreditavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“ (2011-07-29, Nr. V-1487; 2012-02-08, Nr. V-233);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl nuolatinės ir iššęstinės studijų formų aprašo patvirtinimo“ (2009-05-15 Nr. ISAK-1026);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl pedagogų rengimo reglamento patvirtinimo“ (2012-05-15 d. Nr. V-827);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu „Dėl mokytojo profesijos kompetencijos aprašo“ (2007-01-15, Nr. ISAK–54);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymu *Studijų pakopų aprašas* (2011-11-21, V-2212).

Vertinimo išvadose taip pat atsispindi vertinimo grupės vizito, vykusio KU 2013 m. gegužės 7 dieną, rezultatai. Papildoma informacija vertinimui gauta, vertinimo grupei susitikus su administracija, programos aprašo rengimo grupe, numatomais programos dėstytojais, socialiniais partneriais, kurie suinteresuoti pagal programą numatomais rengti specialistais, taip pat susipažinus su auditorijomis, bibliotekomis ir kita materialiaja baze.

Susitikime dalyvavo Pedagogikos fakulteto dekanas doc. dr. P. Žakaitis, prodekanė lekt. A. Norvilienė, Mokslo ir studijų prorektorė prof. dr. I. Dailidienė, PF Tarybos pirmininkas doc. dr. A. Lukoševičius, KU plėtros koordinatorė doc. dr. S. Sliužinskė, doc. dr. V. Raudys, prof. habil. dr. O. Tījūnėlienė, prof. dr. L. Žukauskienė, prof. dr. A. Liniauskaitė, doc. dr. R. Jautakytė, Klaipėdos licėjaus mokytojas, studentas M. Žadvėdas, prof. dr. D. Kiliuvienė, doc. dr. A. Zulumskytė, doc. dr. J. Bukantienė, doc. dr. R. Gedutienė, doc. dr. R. Oželis, doc. dr. G. Šmitienė, doc. dr. D. Česnauskienė, doc. dr. N. Strazdienė, doc. dr. R. Vismantienė, lekt. E. Barzdžiukienė, lekt. dr. A. Kontautas, lekt. R. Norvaišas, lekt. I. Bučinskienė, lekt. dr. J. Melnikova, asist. R. Jarovaitienė, Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Ugdymo ir kultūros departamento Švietimo skyriaus vyr. specialistė D. Andrijauskienė, Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos Švietimo skyriaus vedėjo pavaduotoja N. Gotlibienė, Klaipėdos pedagogų švietimo ir kultūros centro direktorius A. Zvėrka, Klaipėdos licėjaus direktorė doc. dr. R. Kontautienė, Klaipėdos Vydūno vidurinės mokyklos direktorius dr. A. Girdzijauskas, Klaipėdos „Varpo“ gimnazijos direktoriaus pavaduotoja Z. Butvydienė.

KU studijų programos *Dalyko pedagogika* vertinimo grupės nariai dėkingi Klaipėdos

universiteto vadovybei už pozityvų ir profesionalų vertinimo procedūrų kontekstą.

II. PROGRAMOS ANALIZĖ

2.1. Programos tikslai ir studijų rezultatai

Ketinamos vykdyti studijų programos *Dalyko pedagogika* tikslas visiškai atitinka šių dokumentų nuostatas:

- *Lietuvos Respublikos mokslo ir studijų įstatymą* (2009-04-30 Nr. XI-242);
- *Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymą*, (2011-03-17, Nr. XI – 1281);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „*Dėl pedagogų rengimo reglamento patvirtinimo*“ (2012-05 -15 d. Nr. V-827);
- Lietuvos Respublikos Švietimo ir mokslo ministro įsakymas „*Dėl mokytojo profesijos kompetencijos aprašo*“ (2007-01-15, Nr. ISAK-54);
- *Valstybės ilgalaikės raidos Nacionalinės darnaus vystymosi ir Lietuvos regioninės politikos iki 2013 m. strategijose* (LR nutarimas dėl Lietuvos regioninės politikos iki 2013 metų strategijos, 2005 m. gegužės 23 d. Nr. 575, Vilnius).

Dalyko pedagogikos studijų programa skirta suteikti pedagogo kvalifikaciją, kuri Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka pripažįstama kaip „asmens turimų kompetencijų, reikalingų mokiniams ugdyti, visuma“ (*Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas*, 2011). Ketinamoje vykdyti studijų programoje atsispindi nuoseklusis pedagogų rengimo modelis, pagal kurį pedagogo profesinis rengimas vyksta po dalykinio rengimo (*Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo pakeitimo įstatymas*, 2011; *Pedagogų rengimo reglamentas*, 2012). Programos aprašo autoriai nurodo, kad programos paskirtis – asmenų, įgijusių universitetinį dalyko bakalauro laipsnį ir siekiančių įgyti pedagogo profesinę kvalifikaciją, ugdymas(is), o tokią studijų programą baigusiems asmenims suteikiama pedagogo kvalifikacija, atitinkanti 6 kvalifikacijos sandaros lygį pagal *Lietuvos kvalifikacijų sandaros aprašą*, patvirtintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. gegužės 4 d. nutarimu Nr. 535 (Žin., 2010, Nr. 56-2761).

Pažymėtina, kad kai kurie studijų programos rezultatai sumodeliuoti nepakankamai korektiškai:

- pvz., rezultatai „Turės pedagogikos mokslo žinių“ A1; „*Turės fundamentaliųjų žinių apie žmogų, jo pažinimą, vertybinių nuostatų ir pilietiškumo ugdymą*“ A2 ir preciziškai:
- rezultatai priskirti ne tiems blokams, kur jiems derėtų būti (pvz., rezultatas D2 „*Gebės kurti saugią, mokinį motyvuojančią, visavertę jo raidą skatinančią ugdymo aplinką, mokys adekvačiai reaguoti į globalaus pasaulio iššūkius*“ turėtų būti specialiųjų gebėjimų bloke C);
- akivaizdžiai trūksta kai kurių rezultatų (pvz., specialiųjų gebėjimų bloke nenumatytas studijų rezultatas – gebėti sąveikauti su šeima ir kitais ugdymo(si) proceso dalyviais; taikyti naujas mokymo(si) technologijas);

- kai kurie rezultatai – pernelyg aukšti ir todėl neadekvatūs (pvz., C3. „*Gebės kurti ir įgyvendinti integruotas specialiujų poreikių mokinių ugdymosi programas*“).

Manytume, kad studijų programos rezultatų vieningas suvokimas ir sutartinis naudojimas yra viena iš kokybiško programos vykdymo prielaidų. Todėl pažymėtina, kad:

- dviejų studijų dalykų aprašuose (*Psichologijos įvadas* ir *Krizių psichologija*) studijų rezultatai nenurodyti visai;
- didžiosios daugumos studijų dalykų siejami rezultatai atkartoja visos programos studijų rezultatus (pvz. *Didaktika; Dalyko mokymo metodika: gamta ir žmogus; Dalyko mokymo metodika: informatika ir t.t.*)
- kai kuriose dalykų aprašuose pateikiama ne tik skirtinga rezultatų formuluotė, bet ir atsiranda nauji studijų rezultatai, nedeklaruoti programos aprašo p. 6-7 (pvz., *Savarankiška praktika* - nauji 5 iš 8 pateikiamų rezultatų).

Pateikta studijų programos tikslų ir studijų pakopos studijų rezultatų sąsajų su numatoma programa studijų rezultatais ir studijų dalykais (moduliais) 1 lentelė (2 priedas) atskleidžia neatitikimą tarp studijų rezultatų ir studijų dalykų (kitai sakant, ketinamos vykdyti studijų programos turinio). Pvz., visos *Dalyko mokymo metodikos* (lietuvių kalbos; užsienio kalbų; matematikos; informatikos; gamtos ir biologijos; istorijos; geografijos; technologijų; dailės; šokio; muzikos; teatro; tikybos; etikos) turėtų siekti tų pačių studijų rezultatų, tačiau atskirų studijų rezultatų siekiama ne visų dalykų aprašuose (antai rezultatas „*Išmanys pagrindinius pedagoginių tyrimų dėsningumus*“ (B1) numatytas tik 2 iš 14 dalykų mokymo metodikų programų (tik istorijos ir šokio); rezultatas „*Gebės projektuoti ir vykdyti pedagoginius tyrimus: parengti tyrimo instrumentą; naudotis informacinėmis technologijomis, klasikiniiais ir moderniais metodais rinkti ir apibendrinti informaciją*“ (B2) „galioja“ taip pat tik 2 iš 14 dalykų mokymo metodikų programų (tik informatikos ir šokio); rezultato „*Gebės atlikti dalyko mokytojo ir klasės vadovo funkcijas*“ (C2) sieks tik istorijos bei gamtos ir biologijos programos; rezultato „*Gebės kurti ir įgyvendinti integruotas specialiujų poreikių mokinių ugdymosi programas*“ (C3) bus siekiama tik lietuvių kalbos ir užsienio kalbos dalykų mokymo metodikų programose.

Iš studijų programoje numatytų 15 rezultatų bent dešimtyje pastebima tokia akivaizdi ir nepaaiškinama neatitiktis tarp studijų rezultatų ir ketinamos vykdyti studijų programos turinio; tai yra, daugiau nei pusė programoje numatytų rezultatų projektuojami nesubalansuoti. Pažymėtina, kad 10 dalykų programų aprašų (iš 22 dalykų programų aprašų – beveik pusė) studijų rezultatai pateikti kitokiomis formuluotėmis, negu jie yra suformuluoti aprašo p. 6-7 (Dalyko pedagogikos laipsnio nesuteikiančių studijų programos rezultatų aprašymas).

Rekomenduotume išplėsti baigiamojo darbo studijų rezultatų sampratą ir pačių rezultatų lauką.

Ketinamos vykdyti studijų programos poreikis grindžiamas kiekybiniais ir kokybiniais tyrimais - Klaipėdos miesto ir regiono darbdavių, KU studentų nuomonės analize. Programos apraše pateikiami duomenys, jog „2011–2012 m. m. mokyklose dirbo 32 asmenys, neturintys pedagogo kvalifikacijos; mokyklose dirba daugiau nei 15,1% vyresnio amžiaus mokytojų“. Programos poreikis vertintinas kaip pagrįstas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Ketinamos vykdyti studijų programos tikslas atitinka pedagogų rengimą reglamentuojančių dokumentų nuostatas.

Programos rezultatai sumodeliuoti nepakankamai preciziškai ir korektiškai

Akivaizdi programos studijų rezultatų ir studijų dalykų (kitaip sakant, ketinamos vykdyti studijų programos turinio) nedermė.

Numatomų dėstyti dalykų studijų rezultatai nedetalizuoja studijų programos rezultatų.

2.2. Programos sandara

Programos apimtis atitinka *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) nuostatą, kad asmenys, įgiję bakalauro laipsnį, bet neturintys pedagoginių studijų baigimo pažymėjimo, pedagogui būtiną kvalifikaciją įgyja per ne mažesnės kaip 60 kreditų studijas.

Ketinamos vykdyti studijų programos sandara atitinka *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) nuostatas, kad pedagoginėse studijose teorinės dalis turi būti 30 kr. (14.1), baigiamajam darbui turi būti skiriama ne daugiau nei 3 kr. (14.2), pedagoginės praktikos apimtis turi būti 30 kr. (14.2). *Dalyko pedagogikos* programoje numatyta teorinė dalis (30 kr.), kurią sudarys būtini teoriniai, teoriniam-praktiniam studentų pasirengimui dalykai (27 kr.) ir teoriją bei praktiką integruojantis pedagoginių studijų baigiamasis darbas (3 kr.). Praktika sudaro 30 kr.

Ketinamos vykdyti studijų programos trukmė – 1,5 metų - atitinka reikalavimus, išdėstytus *Nuolatinių ir iššestinių studijų formų apraše* (2009).

Programos sandara siekiama pademonstruoti sistemingą studento kompetencijų auginimą; tolygiai išdėlioti praktikas.

Visgi, nebuvo pateiktas studijų programos planas, todėl sunku spręsti apie adekvatų ir tolygų studijuojamų dalykų išdėstymą.

Pozityvu, kad ketinamoje vykdyti studijų programoje studentams numatyta nemažai pasirinkimo galimybių (siūloma 11 dalykų). I semestre numatytas pasirenkamas psichologijos dalykas, o II – pasirenkamas pedagogikos dalykas. Tačiau reikia pastebėti, kad pirmą semestrą siūlomi psichologijos pasirenkamieji dalykai kaip *Krizių psichologija*, *Socialinė psichologija* studijuojami jau turint psichologijos pagrindų žinias, o *Bendravimo psichologija* yra *Socialinės psichologijos* dalis.

Abejonių kelia Pedagoginių tyrimo metodologijos pradmenų dalyko priskyrimas pasirenkamiesiems. Neaišku, kaip būtų pasiekiami būtini tiriamiesiems gebėjimas išsiugdyti studijų rezultatai (B1, B2, B3). Kadangi *Specialioji pedagogika* taip pat yra tarp pasirenkamųjų dalykų, pakankamai ambicingas studijų rezultatas C3 („*Gebės kurti ir įgyvendinti integruotas specialiųjų poreikių mokinių ugdymosi programas*“) taip pat nebūtų garantuotas, nes nebūtinai visi studentai pasirinktą šį dalyką studijuoti (iš dalies ši pastaba taikytina ir rezultatui C1). Tas pats pasakytina apie numatomą rezultatą C3 - Gebės atlikti dalyko mokytojo ir klasės vadovo funkcijas, jei dalykai *Švietimo vadybos pagrindai* ir *Neformalusis ugdymas* taip pat yra tarp pasirenkamųjų. Taigi, vos ne pusė studijų programos rezultatų gali būti nepasiekti, jei studentai pasirenks tam tikrą dalykų „komplektą“.

Vadinasi, programos sandara kol kas neužtikrina, jog visi studentai įgis visus studijų programoje numatytus gebėjimus.

Atskirų dalykų aprašuose yra dubliavimosi (*Pedagoginių tyrimų metodologijos pradžios ir Pedagoginių studijų baigiamasis darbas, Pedagogikos pagrindai, Didaktika ir Pedagogijos pradžios*), taip pat pastebimų pasikartojimų (*Švietimo vadybos pagrinduose ir Psichologijos įvade* kartojasi temos apie konfliktus, stresą ir kt.)

Ketinamoje vykdyti studijų programoje esama daug požymių, jog vadovaujamosi šiuolaikiniam pedagogų rengimui aktualia ne tik mokymo, bet ir mokymosi paradigma. Vis dėlto mokymo paradigmos dominavimo pavyzdžių dar daug (pvz., *Didaktika, Dalyko mokymo metodika 2: šokis*; „*Dalyko mokymo metodiką*“ derėtų vadinti „*Dalyko mokymo(si) metodika*“).

Pažymėtina, kad ketinama vykdyti programa neatliepia šiuolaikinio mokytojo ugdytinų kompetencijų: lyderystės, šiuolaikinių edukacinių technologijų valdymo, IKT naudojimo.

Pedagoginį tyrimą vertėtų suprasti daug plačiau, orientuojantis į pedagoginius tyrimus, kurie nėra tapatūs moksliniams tyrimams; taikomojo tyrimo samprata ketinamoje vykdyti programoje dar nėra gyvybinga (pvz., *Dalyko mokymo metodika: matematika*).

Ugdymo turinio samprata studijų programoje dar neatitinka šiuolaikinės, plačios, naudojamos mokykloje (ir *Bendrosiose programose*) sampratos, rekomenduotos UNESCO, aprėpiančios ir ugdymo objektą/medžiagą, ir aplinką, ir metodus, ir priemones, ir sąveiką. Pavyzdžiui, Programos numatomų studijų rezultatų sąsąjū su studijų dalyko (modulio) rezultatais bei studijų ir studentų pasiekimų vertinimo metodais lentelė (Nr.2) atskleidžia, kad tik 7 iš 14 dalykų mokymo metodikų bus siekiama rezultato D2: „Gebės kurti saugią, mokinį motyvuojančią, visavertę jo raidą skatinančią ugdymo aplinką, mokys adekvačiai reaguoti į globalaus pasaulio iššūkius“.

Nors studijų programoje yra nemažai temų, skirtų individualizavimui mokymo(si) procese, tačiau dalyke *Didaktika* tokio šiuolaikinės didaktikos principo suformuluoto nėra (taip pat ir kitų). Atskirų dalykų mokymo metodikų programose vaikų poreikiai akcentuojami labai nelygiavertiškai – apie specialiųjų poreikių turinčius vaikus temų yra keletas, apie gabius – tik 2 temos, nėra kalbama apie mokymo(si) sunkumus, lyčių skirtumus mokymo(si) aplinkose. Įvairūs vaikų poreikiai visai nenagrinėjami istorijos, šokio, teatro dalykų mokymo metodikose. Rekomenduotume svarstyti galimybę programoje talpinti socialinės pedagogikos dalyką.

Programoje numatoma vadovautis „Bendrosiomis programomis“(2008), tačiau vengiama šaltinių sąrašė minėti kiekvieno dalyko programas, vadovėlius, pratybas. Šiuo požiūriu ketinama vykdyti programa yra labai nevienalytė – jei vienoje dalykų programose aiškiai orientuojamasi į praktiką (matematikos, istorijos, lietuvių kalbos, tikybos, technologijų, užsienio kalbos dalykų mokymo metodikose), tai kitose tokios orientacijos nėra visai (pvz., šokio, dailės dalykų mokymo metodikos). Absoliuti dedikacija vadovėliui, kaip aukščiausiam mokymo(si) proceso „autoritetui“, taip pat yra abejotina (pvz., dalykų mokymo metodika: geografija), nes šiuolaikinis mokytojas turi gebėti ir improvizuoti, ir kurti.

Studijų programoje numatytų praktikų logika ir trukmė racionali, prieštaravimų *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) nuostatomis neaptikta. Kaip nurodoma apraše, „Pedagoginė praktika nuosekliai organizuojama visuose semestruose, ji vykdoma trimis lygmenimis: 1 semestru *Stebimoji praktika* (6 kr.), 2 semestru *Bandomoji praktika* (7 kr.) ir 3 semestru *Savarankiško darbo praktika* (17 kr.)“.

Vis dėlto iš ketinamos vykdyti programos aprašo nepakanka duomenų spręsti, kaip (kam vadovaujant, koku būdu) praktikų metu būtų pasiekiami atskirų dalykų mokymo metodikų rezultatai. Taigi praktikų organizavimo kokybės vadybos klausimas lieka neatsakytas.

Programos numatomų studijų rezultatų sąsają su studijų dalyko (modulio) rezultatais bei studijų ir studentų pasiekimų vertinimo metodais lentelė (Nr.2) atskleidžia, kad dėmės trūksta ne vien studijų rezultatų/ studijų dalyko (modulio) rezultatų lygmenyje, bet ir studijų/studentų pasiekimų vertinimo metodų lygmenyje. Nors programos apraše (p.14) teigiama, kad „Kiekviename dalyko sande atsispindi šiuolaikiniai didaktikos būdai ir metodai: paskaita, interaktyvi paskaita, pratybos, praktika (projektinis darbas, studijų aplankas, veiklos refleksija, portfolio ir kt.), individualus darbas su studentu bei konsultacijos, darbas grupėse, problemomis grįstas mokymas, grupinis (komandinis) projektas, darbas su imitaciniais modeliais, kūrybinės dirbtuvės, debatai, diskusija, idėjų (minčių) žemėlapių sudarymas, atvejo analizė (atvejo studijos) ir kt.“, tačiau „pratybos“ ir „pratybų atsiskaitymas“ dar labai dažnas metodas lentelėje Nr. 2 ir dalykų aprašuose.

Programos rengėjams vertėtų daugiau dėmesio skirti studentų (originalioje lentelėje – „studijų pasiekimų vertinimo“) pasiekimų vertinimo klausimams, nes pasitaiko neadekvačių metodų (pvz., literatūros studijavimas; *Pilietinis ugdymas*); dažnai vertinimo metodai painiojami su atsiskaitymo formomis.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Programos apimtis atitinka *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) nuostatas, o trukmė – atitinka išteštinėms studijoms keliamus reikalavimus.

Yra dalykų mokymo metodikos programų, kuriose aiškiai orientuojamasi į praktiką (matematikos, istorijos, lietuvių kalbos, tikybos, technologijų, užsienio kalbos dalykų mokymo metodikose).

Programos sandara kol kas neužtikrina, jog visi studentai įgaus visus studijų programoje numatytus gebėjimus.

Dėmės trūksta ne vien studijų rezultatų/ studijų dalyko (modulio) rezultatų lygmenyje, bet ir studijų/studentų pasiekimų vertinimo metodų lygmenyje.

Ugdymo turinio samprata studijų programoje dar neatitinka šiuolaikinės, plačios, naudojamos mokykloje (ir *Bendrosiose programose*) sampratos, rekomenduotos UNESCO, aprėpiančios ir ugdymo objektą/medžiagą, ir aplinką, ir metodus, ir priemones, ir sąveiką.

2.3. Personalas

Personalas, numatytas dirbti programoje, atitinka teisės akto - *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) - reikalavimus. *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) 17.1. punktas nurodo, kad ne mažiau kaip pusę programos dalykų turi dėstyti mokslo laipsnį turintys dėstytojai, o 80 % programos dėstytojų turi turėti mokslo laipsnį.

Pedagogų rengimo reglamento (2012) 17.2 punkte nurodoma, kad ne mažiau kaip 10 % programos dėstytojų turi turėti pedagoginio darbo švietimo įstaigose ar kitose su pedagogo darbu susijusias veiklas vykdančiose įstaigose patirties. Programos apraše teigiama (p.15), kad „iš 25 numatytų *Dalyko pedagogikos* programos dėstytojų 17 (68 %) yra dirbę arba šiuo metu dirba pedagoginį darbą švietimo įstaigose ir kitose su pedagogo darbu susijusiose institucijose“. Pažymėtina, kad nemažai dėstytojų praktinį pedagoginį darbą sėkmingai derina su moksline veikla universitete.

*Pedagogų rengimo reglamento (2012) 17.2. punktas nurodo, kad ne mažiau kaip 80 % dalykų dėstytojų moksliniai interesai turi atitikti dėstomojo dalyko kryptį. Numatomų *Dalyko pedagogikos* programos dėstytojų CV ir 3 lentelėje pateikti duomenys rodo, kad dėstytojų moksliniai interesai fokusuoti į jų mokslo krypties bei šakų problematiką. Dėstytojai atstovauja socialinių, humanitarinių, biomedicinos bei fizinių mokslų sritims bei mokslų kryptims: edukologijos, psichologijos, teologijos, biologijos, geografijos. Programos dėstytojų moksliniai interesai atitinka jų dėstomų dalykų problematiką.*

Neaiškumą kelia 3 lentelė, kur beveik visi Dalykų mokymo metodikos dėstytojai numatyti, kaip Pedagoginių studijų baigiamojo darbo vadovai. Pedagoginių studijų baigiamasis darbas turėtų būti susietas su aktualiaisiais šiuolaikiniais švietimo ir ugdymo tyrimais, todėl rekomenduotina pedagoginių studijų baigiamiesiems darbams vadovauti edukologijos mokslų kryptį atstovaujantiems dėstytojams, kas labiausiai atitiktų ketinamos vykdyti studijų programos kryptį.

Esama išskirtinių, klausimų keliančių atvejų (pvz., *Specialiosios pedagogikos* dalyko dėstytojos išsilavinimo atitiktis numatomam dėstyti dalykui). Neaiškiai pateikta ir kitų, programą realizuosiančių dėstytojų pedagoginio darbo mokykloje patirtis (kada ir kur ji įgyta).

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Personalas, numatytas dirbti programoje, atitinka *Pedagogų rengimo reglamento (2012)* reikalavimus.

Nepakankamai apgalvotas vadovavimo Pedagoginių studijų baigiamiesiems darbams klausimas.

2.4. Materialieji ištekliai

Dalyko pedagogikos studijų programą ketinama vykdyti KU PF, kuriame yra pakankamai gera materialinė bazė, tad prielaidos pasiekti programos rezultatus yra geros. Programos aprašo autoriai teigia (p.24), kad „PF yra įrengtos 27 auditorijos: dvi iš jų □ su 32 kompiuterizuotomis darbo vietomis, viena specializuota (stacionari multimedija, modernūs kompiuteriai su įdiegtomis studijoms reikalingomis kompiuterinėmis programomis), 8 auditorijos su stacionaria multimedija (4 iš jų yra amfiteatrinės), 2 sporto salės, 1 choreografijos salė bei kitos patalpos (Psichologinės pagalbos, Edukacinių inovacijų, Moters studijų ir kt.), metodiniai kabinetai, moderni biblioteka, 50 vietų konferencijų salė“.

Iš programos aprašo ir vizito metu aplankyto bibliotekos ir kabinetų galima matyti, kad mokymo(si) priemonės – vadovėliai, duomenų bazės, periodiniai leidiniai ir kt. šaltiniai yra sistemingai ir nuolat kaupiami, prieinami ir adekvatūs programos dalyvių poreikiams. Programos aprašas ir vizito metu pateiktas bibliotekos resursų pristatymas įrodo, kad fakultete nuolat atnaujinama informacinių technologijų bazė, o “studentams sudarytos tinkamos nemokamai naudotis internetu, licencijuota programine įranga, elektroniniu KU bibliotekos katalogu, ALEPH katalogais ir viešųjų bibliotekų katalogu LIBIS, elektronine duomenų baze MOBIS“(p.24).

Siekiant skatinti mokymąsi visą gyvenimą ir sudaryti sąlygas kiekvienam studijuojančiam naudotis mokymosi ištekliais, rekomenduotina naudotis elektroninėmis studijomis. Apie tai programos aprašo rengėjai neužsimena.

Ketinamos vykdyti *Dalyko pedagogikos* studijų programos studentų praktikos būtų atliekamos gimnazijose, licėjuje, vidurinėse mokyklose, pagrindinėse mokyklose. Programos aprašo autoriai teigia, kad jose yra gera materialinė bazė, jos aprūpintos inovatyviomis komunikacinėmis technologijomis (IKT): išmaniosiomis lentomis, kompiuteriais, prieiga prie interneto, multimedijomis, skaitmeniniais, kopijavimo aparatais, garso, vaizdo aparatūra ir kt.; šios mokyklos turi bibliotekas, skaityklas, reikalingą metodinę literatūrą ir vadovėlius.

Programos apraše nepakanka informacijos spręsti apie tai, kaip būtų užtikrinama praktikų kokybė, jei studentai patys gali rinktis mokyklą praktikai ir trečdalį praktikos atlikti savo mokykloje (*Pedagogų rengimo reglamentas (2012; kaip pasiekti, kad studentai susipažintų su įvairiomis mokyklomis, įvairiomis edukacinėmis aplinkomis.*

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Materialinės prielaidos pasiekti programos rezultatus yra geros.

Nepakanka duomenų spręsti apie tai, kaip būtų užtikrinama praktikų kokybė, jei studentai patys gali rinktis mokyklą praktikai ir trečdalį praktikos atlikti savo mokykloje.

2.5. Studijų eiga ir jos vertinimas

Programos apraše teigiama (p.25-26), kad „studijuoti *Dalyko pedagogikos* laipsnio nesuteikiančią studijų programą konkurso tvarka priimami asmenys, baigę universitetines pagrindines studijas ir turintys bakalauro laipsnį. Stojančiųjų amžius neribojamas. Stojamųjų egzaminų nėra. Vykdyti studentų priėmimą siūlo KU PF Taryba, priėmimo reglamentą tvirtina Senatas. Konkursinį balą sudaro pagrindinių studijų baigimo diplomo priedėlio (priedo) dalykų įvertinimų aritmetinis vidurkis. Kandidatams surinkus vienodą balų skaičių pirmenybė teikiama asmenims, turintiems aukštesnį baigiamojo darbo (neturintiems baigiamojo darbo – kursinių darbų/ projekto) įvertinimą. Specialiųjų reikalavimų stojantiejiems į šią programą nėra“, tačiau visai nepristatomas 2012 m. kovo 15 d. Švietimo ir mokslo ministro įsakymas Nr. V-484 „Dėl motyvacijos įvertinimo turinio ir vykdymo tvarkos aprašo“ pakeitimo.

Studentų pasiekimų vertinimo kriterijai programos apraše yra painiojami su vertinimo principais ir vertinimo tvarka. Vertinimo kriterijai neaprašyti nei ketinamos vykdyti programos apraše, nei atskirų dalykų programų aprašuose jokiais lygmenimis – nei atskirų savarankiškų darbų, nei baigiamojo dalyko studijų įvertinimo lygmeniu. Pabrėžtina, kad kriterijų nėra numatyta ir praktikų aprašuose.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Priėmimo į studijas taisyklėse nėra jokių specialiųjų reikalavimų stojantiejiems, neakcentuojama motyvacijos tikrinimo svarba.

Nesukurta vertinimo kriterijų sistema.

2.6. Programos vadyba

Programos apraše pristatoma pakankamai hierarchiška studijų kokybės užtikrinimo tvarka (p.26-27): „1) Senatas ir Rektoratas (Prorektorius studijoms ir studijų departamentas) vykdo bendrą studijų programos turinio, formos, studijų tvarkos, priėmimo į studijas, studentų skaičiaus ir kt. dalykų priežiūrą; 2) PF Taryba bei jos Akademinė ir Bendrųjų reikalų komisijos, PF Studijų programų komitetas, dekanatas, dekanas ir prodekanas sprendžia konkrečius su studijomis susijusius klausimus: pasibaigus sesijai vyksta studijų rezultatų aptarimas dekanato posėdžiuose aptariami kiekvieno semestro studijų rezultatai; organizuojamos konferencijos pedagoginei praktikai aptarti; peržiūrimos ir atnaujinamos studijų programos; derinami tarpkatedriniai interesai, vykdoma studentų rotacija, sprendžiamos probleminės situacijos ir kt.; 3) Edukologijos katedra numato kuruoti Dalyko pedagogikos studijų programą ir prisiimti su studijų programa susijusius sprendimus“. Atsakomybė už studijų programos kokybę pasidalinta nepakankamai subalansuotai: pasigendama aktyvaus studijų programos komiteto indėlio, užtikrinant studijų programos kokybę.

Atkreiptinas dėmesys, kad dalyko sandų atestacija kas 3 metai negarantuoja orientacijos į šiuolaikinės mokyklos poreikių tenkinimą.

Iš programos aprašo neaišku, kaip yra reaguojama ir atsižvelgiama į išorinio studijų programos vertinimo rezultatus, kaip jie reflektuojami, kaip organizuojama pokyčių vadyba, kas už juos atsako.

Ekspertų grupė susitikimų su administracija, programos aprašo rengimo grupė ir numatomais programos dėstytojais aiškinosi, kokias funkcijas ir kaip atlieka studijų programos komitetas (kadangi ši programa yra tęstinumas studijų programos *Dalyko didaktika*, kuri buvo neakredituota), siekiant užtikrinti programos kokybę. Nustatyta, kad programos komitetas yra daugiau formali struktūra, kuriai vadovauja fakulteto dekanas.

Pagrindinės srities silpnybės ir stiprybės

Tarp universiteto, fakulteto administracijos, socialinių dalininkų, programos vykdytojų pasidalinta atsakomybė už studijų programos kokybės stebėseną.

Neaiškus studijų programos komiteto vaidmuo.

Nėra aiškaus atsakomybių balanso tarp vidinės ir išorinės studijų kokybės vertinimo refleksijos ir pokyčių.

III. REKOMENDACIJOS

3.1. Užtikrinti studijų rezultatų ir studijų dalykų (kitais sakant, ketinamos vykdyti studijų programos turinio) dermę.

3.2. Tobulinti programos sandarą, užtikrinant, jog visi studentai įgaus visus studijų programoje numatytus gebėjimus.

3.3. Užtikrinti dermę tarp studijų/studentų pasiekimų vertinimo metodų.

3.4. Išplėsti mokyklos ugdymo turinio sampratą.

3.5. Siekti užtikrinti vadovavimo Pedagoginių studijų baigiamiesiems darbams kokybę.

- 3.6. Užtikrinti praktikų kokybę.
- 3.7. Siekti, kad studijuotų tik labiausiai motyvuoti studentai.
- 3.8. Sukurti studentų pasiekimų vertinimo kriterijų sistemą.
- 3.9. Siekti aiškaus atsakomybių balanso tarp vidinės ir išorinės studijų kokybės vertinimo refleksijos ir pokyčių.

*Esminiai **pozityvūs** studijų programos aspektai:*

1. Ketinamos vykdyti studijų programos tikslas atitinka pedagogų rengimą reglamentuojančių dokumentų nuostatas.
2. Programos apimtis atitinka *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) nuostatas, o trukmė – atitinka išžėstinėms studijoms keliamus reikalavimus.
3. Yra dalykų mokymo metodikos programų, kuriose aiškiai orientuojamasi į praktiką (matematikos, istorijos, lietuvių kalbos, tikybos, technologijų, užsienio kalbos dalykų mokymo metodikose).
4. Personalas, numatytas dirbti programoje, atitinka *Pedagogų rengimo reglamento* (2012) reikalavimus.
5. Materialinės prielaidos pasiekti programos rezultatus yra geros.
6. Tarp universiteto, fakulteto administracijos, socialinių dalininkų, programos vykdytojų pasidalinta atsakomybė už studijų programos kokybės stebėseną.

*Esminiai **negatyvūs** studijų programos aspektai:*

1. Programos rezultatai sumodeliuoti nepakankamai preciziškai.
2. Akivaizdi studijų rezultatų ir studijų dalykų (kitais sakant, ketinamos vykdyti studijų programos turinio) nedermė.
3. Programos sandara kol kas neužtikrina, jog visi studentai įgaus visus studijų programoje numatytus gebėjimus.
4. Dermės trūksta ne vien studijų rezultatų/studijų dalyko (modulio) rezultatų lygmenyje, bet ir studijų/studentų pasiekimų vertinimo metodų lygmenyje.
5. Ugdymo turinio samprata studijų programoje dar neatitinka šiuolaikinės, plačios, naudojamos mokykloje (ir *Bendrosiose programose*) sampratos, rekomenduotos UNESCO, aprėpiančios ir ugdymo objektą/medžiagą, ir aplinką, ir metodus, ir priemones, ir sąveiką.
6. Nepakankamai apgalvotas vadovavimo Pedagoginių studijų baigiamiesiems darbams klausimas.
7. Nepakanka duomenų spręsti apie tai, kaip būtų užtikrinama praktikų kokybė, jei studentai patys gali rinktis mokyklą praktikai ir trečdalį praktikos atlikti savo mokykloje.
8. Priėmimo į studijas taisyklėse nėra jokių specialiųjų reikalavimų stojantiejiems, neakcentuojama motyvacijos tikrinimo svarba.
9. Nesukurta vertinimo kriterijų sistema.
10. Neaiškus studijų programos komiteta vaidmuo.
11. Nėra aiškaus atsakomybių balanso tarp vidinės ir išorinės studijų kokybės vertinimo refleksijos ir pokyčių.

IV. APIBENDRINAMASIS ĮVERTINIMAS

Klaipėdos universiteto ketinama vykdyti studijų programa *Dalyko pedagogika* vertinama neigiamai.

Eil. Nr.	Vertinimo sritis	Srities įvertinimas, balai
1	Programos tikslai ir numatomi studijų rezultatai	1
2	Programos sandara	1
3	Personalas	3
4	Materialieji ištekliai	3
5	Studijų eiga ir jos vertinimas	2
6	Programos vadyba	2
	Iš viso:	12

- 1-Nepatenkinamai (yra esminių trūkumų, kuriuos būtina pašalinti)
- 2-Patenkinamai (tenkina minimalius reikalavimus, reikia tobulinti)
- 3-Gerai (sistemiškai plėtojama sritis, turi savitų bruožų)
- 4-Labai gerai (sritis yra išskirtinė)

Grupės vadovas: doc. dr. Vitalija Gražienė

Grupės nariai: prof. dr. Valdonė Indrašienė